

**Arvsfonden
sammanfattar
utvärderingen**

Barn och rasism

– regeringens satsning på insatser mot rasism,
främlingsfientlighet, diskriminering och homofobi
riktad till barn upp till 12 år

Barn och rasism

Många organisationer ville göra en insats när Arvsfonden utlyste en satsning om att motverka rasism, främlingsfientlighet, diskriminering och homofobi. Med medel ur Allmänna arvsfonden fann en rad olika organisationer redskap att utveckla sitt arbete och att skapa arenor där barn och vuxna med olika bakgrund kunde mötas och lära om varandras likheter och olikheter.

Bakgrund

År 2000 beslutade regeringen att genom en treårig satsning stötta utvecklingsarbete mot rasism, främlingsfientlighet, diskriminering och homofobi. Satsningen som bestod av två delar, barn upp till 12 år och personer med funktionshinder finansierades av Arvsfonden. Denna utvärdering avser den del som riktade sig till barn upp till 12 år och som kom att kallas *Barn och rasism*. Sammanlagt beviljades 30 miljoner kronor varav tio miljoner gick till 16 projekt som handlade om Barn och rasism.

Utvärderingens syfte

Syftet med utvärderingen är att ta tillvara projektens erfarenheter och att i den mån som det är möjligt bidra till kunskapsutvecklingen kring frågor som rör barn och rasism. Studien bygger på projektens egen dokumentation, en enkätundersökning och på intervjuer. Utvärderingen har genomförts av Jenny Malmsten, IMER (Internationell migration och Etniska Relationer) vid Malmö högskola.

Projektet/organisationer

Projektet som beviljats medel är olika till sin karaktär och har drivits av olika typer av organisationer. Här finns allt från välkända organisationer som Röda Korset, föreningar med etniska förtecken som Stockholms Turkiska Distriktsorganisation till lokala föreningar som Örebro Internationella Center – Kulturalliansen.

Typer av verksamheter

Projektet har skapat mötesplaster där barn, föräldrar och personal från offentlig sektor utbytte erfarenheter om sina länder och kulturer. Barnen som deltagit i projektet har genom drama, lek och pyssel fått lära känna barn från andra kulturer och fått visa upp sin egen.

Resultat

Det mest framträdande resultatet i utvärderingen

är att två tredjedelar av projekten anger att de har verkat *för* integration. Detta fastän satsningens utgångspunkter egentligen var utvecklingsarbete *mot* rasism, främlingsfientlighet, diskriminering och homofobi. Resultatet är intressant eftersom det visar på de svårigheter antirasistiska aktörer har vad gäller att förhålla sig till ovan nämnda problemområden. Detta är en generell svårighet som tar sig uttryck i att antirasistiska aktörer t.ex. har *svårt att definiera vad rasism egentligen är*. En anledning till detta är att begreppet rasism är intimt kopplat till termen ”ras” som idag är omstritt och problematiskt att använda. Att så många av projekten i Barn och rasism väljer att definiera det arbete de utför som *integrationsfrämjande* visar att ett arbete mot rasism och därtill relaterad problematik med fördel kan kombineras med en positiv vision. Syftet i satsningen går delvis förlorat eftersom projekten själva huvudsakligen beskriver sina verksamheter utifrån en annan terminologi (integration) än satsningens egentliga utgångspunkter (rasism, främlingsfientlighet, diskriminering och homofobi).

Hälften av de projekt som beviljades medel uppger att verksamheten i någon del lever vidare. De långsiktiga effekterna beskrivs till viss del i termer av interna erfarenheter så som att metoder lever vidare i organisationen eller att verksamheten blivit permanent.

Att mäta effekter om projektet lyckats påverka deltagarnas attityder och handlande låter sig naturligtvis inte göras, men det finns exempelvis projekt som uppger att relationerna mellan barn och lärare blivit bättre eller att vuxna berättat om upplevelser som påverkar deras vardag positivt.

Enligt Jenny Malmstens studie har Arvsfondens medel givit de organisationer som genom sina projektansökningar uttryckt en vilja att motverka rasism en möjlighet att hitta nya arbetssätt inom sin organisation att utveckla och pröva nya metoder. Ett arbete som gett de barn och vuxna som deltagit nya upplevelser och kunskaper.

